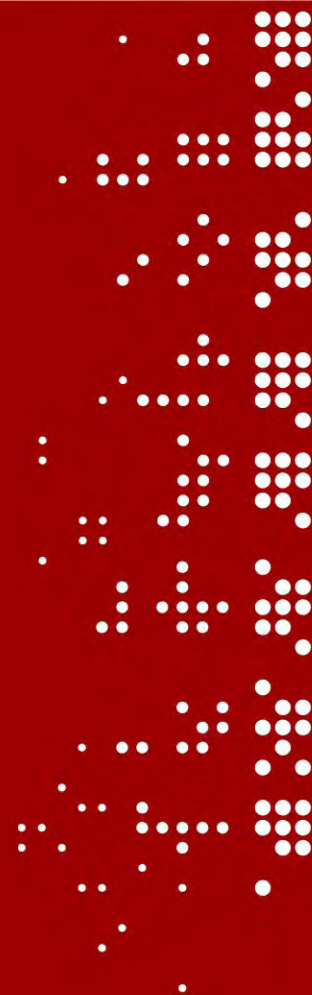

- FOLKLORNA SKUPINA
- MEŠANI PEVSKI ZBOR
- FANTJE ARTIŠKI
- TAMBURAŠKI ORKESTER
- TREBEŠKI DROTARJI
- LITERARNA SEKCIJA
- LUTKE
- FOTO SEKCIJA

SEKCIJE KULTURNO UMETNIŠKEGA DRUŠTVA OTON ŽUPANČIČ ARTIČE

KUD 80
oton župančič

80. OBLETNICA KULTURNO UMETNIŠKEGA DRUŠTVA OTON ŽUPANČIČ ARTIČE

V spomin na čas, ko sen
je naš, kot zimzelen
pod snegom, v tihi nadi
se veselil pomladi.

Oton Župančič, IZ NAŠIH DNI

KAKO JE BILO ...

Društvo si je nadelo ime Oton Župančič po enem najpomembnejših ustvarjalcev in mojstrov slovenske besede in je skozi vsa ta leta združevalo različne dejavnosti kulturnega delovanja. Začetki organiziranega delovanja prosvetno-kulturnega društva segajo v leto 1931, v čas predvojnega fašističnega ozračja, nadaljevalo se je v izgnanstvu, kamor so ljudje svojo narodno in kulturno osveščenost odnesli, jo skrbno negovali in ohranjali ter jo kot tako prinesli nazaj v svobodno domovino.

V začetku je bilo ustanovljeno telovadno društvo »Sokol« in v tesni povezavi z njim nekatere sekcije, predvsem dramska. Društvo je ustanovil Rado Dernač, učitelj in ravnatelj osnovne šole Artiče, režiser, zborovodja in še marsikaj. Le nekaj let kasneje se je to postopoma preoblikovalo v Prosvetno društvo. V tistem času so aktivno delovale tri sekcije, na katerih je dolga leta slonela kultura v Artičah: dramska, godbena in pevška. Te tri sekcije so bile osnova za kasnejši razvoj in nadgradnjo Prosvetnega oziroma Kulturno umetniškega društva Oton Župančič Artiče, kot se imenuje danes. Skozi leta je število sekcij naraščalo, se preoblikovalo in spreminjalo. Tako smo kasneje imeli knjižničarsko sekcijo, tamburaško skupino, moški pevski zbor, folklorno skupino, bobnarje, flautiste, foto-kino sekcijo, lutkovno sekcijo, mešani pevski zbor, nonet in ženski pevski zbor. Ne glede na razvejanost na posamezne sekcije pa so nekatere stvari ostale enake: širiti kulturo na vsa možna področja in jo vplesti v vsakdanjik navadnega človeka. Naše kulturno izročilo smo ponesli tudi v tujino: v Nemčijo, na Poljsko, v Francijo, na Hrvaško... Skupni projekti, kot so raziskava preteklih običajev, značilnih za naše področje, sodelovanje na mednarodnem festivalu na Lentu, prikaz običajev na Banovi domačiji, vsakoletni koncert z naslovom Praznikom naproti... pa so dokaz, da smo enotni, povezani, predvsem pa ponosni na naše amatersko delo.

In danes? Pod okriljem Kulturno umetniškega društva Oton Župančič Artiče deluje od osmih še 6 sekcij, v katere je vključenih 173 članov od 12. do 80. leta starosti.

Lahko rečemo, da je društvo še vedno bogato po svoji raznolikosti, pestrosti in kvaliteti kulturnega delovanja, zato je 80 let organiziranega kulturnega delovanja več kot praznik. To je jubilej, ki nagrajuje, obvezuje in obeta, da bo amaterska kultura živela še naprej.

Zapisala: Ida Ostreljč, predsednica KUD Oton Župančič Artiče

Območna revija, Brežice 2011

FOLKLORNA SKUPINA

Folklorna skupina deluje že skoraj 45 let, in sicer od leta 1967. Prva mentorja sta bila Marija in Miha Haler, ki sta skupino v prvih letih naučila belokranjskih in gorenjskih plesov, kasneje pa tudi nekaterih plesov iz bivših jugoslovanskih republik.

V začetku leta 1986 je mentorstvo skupine prevzel Zdravko Dušič in jo vodi še danes. Skupina je začela z učenjem novih plesov pod strokovnim vodstvom priznanih slovenskih folklornih strokovnjakov, nekatere plesne postavitve pa so nastale pod vodstvom domačih mentorjev, ki so se ves čas izobraževali. Hkrati se je skupina začela tudi redno udeleževati revij folklornih skupin.

Leta 1988 se je prvič predstavila s štajerskimi plesi v novih folklornih kostumih. Začela so se krajša gostovanja v tujini (Gardsko jezero v Italiji, Bonningheim v Nemčiji, Zakopani na Poljskem) in izmenjave z različnimi folklornimi skupinami po Sloveniji. Leta 1995 je skupina skupaj z ljudskimi pevci začela raziskovati običaj ličkanja koruze; s tem običajem se je povzpela med najboljše slovenske folklorne skupine in se udeležila tudi prvega mednarodnega folklornega festivala v tujini v Zakopanih na Poljskem leta 1996, leta 1997 pa še Mednarodnega folklornega festivala Lent v Mariboru. Skupina je tudi dopolnjevala folklorne kostume in se je na obeh predstavila z novimi kozjanskimi kostumi.

Pozimi 1997/98 je v okolici Artič potekala širša raziskava »ohcetni« običajev, skupina pa jih je predstavila spomladi leta 1998 na jubilejnem koncertu z odrsko postavitvijo »Ohcet pri nas«. Sledilo je veliko gostovanj, koncertov, priprav, organizacij folklornih večerov, gostovanje v Berlinu.

Leto 2002 pa predstavlja mejnik v delovanju skupine, saj je začela z rednimi gostovanji na mednarodnih folklornih festivalih po Evropi. Vsi člani smo tako spoznali veliko različnih plesov s celega sveta in si pridobili ogromno izkušenj, prijateljev in znancev.

Skupina se je v zadnjih desetih letih udeležila naslednjih mednarodnih folklornih festivalov:

1. Folkora v Veliki Gorici, CIOFF festival, Hrvaška 2002
2. Festival Musichoridanse, Tarare, Francija 2002
3. Dunedin Festival, Edinburgh, Škotska 2003
4. Folklorni festival Črna na Koroškem, Slovenija 2004
5. Mednarodni folklorni festival Zielona Gora, CIOFF festival, Poljska 2004
6. Mednarodni folklorni festival Staro Petrovo selo, Hrvaška 2005
7. Festival Trachtengilde, Schwalenberg, Nemčija 2006

Festival Lent 2011

Državna revija, Beltinci 2011

Letni koncert 2009

15 let OFS Artiče 2011

8. Festival Musichoridanse, Tarare, Francija 2007
9. Mednarodni folklorni festival Stražnice, CIOFF festival, Češka 2008
10. Dunedin Festival, Edinburgh, Škotska 2009
11. Festival Kozarski etno, Piskavica, BIH 2010
12. Folklorni festival Nowa Ruda in Strzegom, Poljska 2010
13. Mednarodni folklorni festival Folkart, Maribor, CIOFF festival, Slovenija 2011

V zadnjih desetih letih je skupina organizirala veliko celovečernih koncertov, na katerih so bile gostje folklorne skupine AFS France Marolt iz Ljubljane, AFS Študent iz Maribora, AFS Ozara iz Kranja, folklorne skupine iz Vinice, Dragatuša, Jesenic in drugi. Organizirala je tudi folklorne večere z gosti s Hrvaške, Škotske, iz Francije in gostovala v različnih krajih po Sloveniji, kjer ima ogromno folklornih prijateljev.

Z gostovanji v tujini je prišla tudi želja, da bi sami organizirali kaj podobnega. Tako smo leta 2005 prešli od besed k dejanjem. Skupaj s tremi drugimi folklornimi skupinami z Dolenjske in Posavja smo organizirali 1. mednarodni folklorni festival Slofolk, ki je letos potekal že sedmič. Na njem se je v teh letih zvrstilo več kot 20 tujih folklornih skupin iz Evrope in Azije. Z organizacijo tega festivala smo pridobili ogromno izkušenj. Najbolj pa smo veseli, da so vse skupine, ki so prišle na naše povabilo, gostili naši folklorniki doma pri svojih družinah. Na to smo zelo ponosni, vsi člani tujih skupin, ki so pripotovali iz Srbije, Nemčije, s Poljske, Češke, Škotske in Slovaške, pa so bili izjemno zadovoljni z vzdušjem pri nas.

V zadnjem desetletju sta strokovni vodji skupine Zdenka in Zdravko Dušič razmišljala in si želela, da bi imeli nošo, ki bi na poseben način predstavljala naš kraj, z njo pa bi se skupina lahko predstavljala na nastopih doma in v tujini. Po večletnih dogovarjanjih z dr. Marijo Makarovič in etnomuzikologom Mirkom Ramovšem je bila podana strokovna odločitev za rekonstrukcijo brežiških kostumov iz začetka 19. stoletja. V rekonstrukcijo sta zajeta oba oblačilna tipa brežiškega področja tega obdobja; bela ravninska noša (panonski tip) in noša okoliških hribov (alpski tip). G. Mirko Ramovš je v svojih zapisih našel plese iz okolice Brežic samo za nas in s tem dal veliko priznanje našemu delu. Upamo, da bodo tudi prihodnje generacije folklornikov z veseljem in ponosom prikazovale brežiške plese v brežiških kostumih povsod, kjer se bodo pojavile.

Trenutna generacija plesalcev je na oboje zelo ponosna. Z odrsko postavitvijo »Po jurjevem« smo dosegli najvišja možna priznanja na folklornem področju v Sloveniji. Leta 2009 smo se udeležili

državne revije v Mariboru, letos julija pa ponovno sodelovali na Mednarodnem folklornem festivalu Folkart, Lent, v Mariboru. Leto 2011 pa bo v našem spominu ostalo zapisano tudi zaradi ponovne uvrstitve na državno revijo, tokrat v Beltincih, s spletom dolenjskih plesov.

Skupina trenutno pleše 18 različnih folklornih spletov iz sedmih slovenskih pokrajin in ima bogato zakladnico ljudskih kostumov (gorenjske, belokranjske, kozjanske, štajerske, prekmurske in brežiške).

V skupini je od začetka do danes plesalo več kot 270 plesalcev in plesalk vseh starosti. Danes skupina šteje okoli 40 aktivnih članov. V zadnjih desetih letih je skupina nastopila več kot 210-krat.

Skupino na nastopih spremljajo ljudski godci z različnimi inštrumenti, na katere smo zelo ponosni, saj se zavedamo, da brez njihovega truda skupina ne bi dosegla teh uspehov v vseh letih delovanja.

Folklorna skupina si je v 44 letih delovanja utrdila svojo vlogo in pomen v kraju in okolici, spoznali so nas v mnogih krajih po Sloveniji in po Evropi. V skupini so dolgoletna druženja spletla trajne prijateljske vezi, veliko je lepih spominov na festivale, folklorne revije, nepozabni so vtisi z nastopov na Škotskem, Poljskem, Češkem ... Organizirali smo veliko plesnih delavnic, kjer smo učili naše plese, ostajajo spomini na večerna druženja.

Za svoje uspešno delo in ohranjanje ljudskih plesov, pesmi in glasbe smo prejeli tudi nešteto pohval in priznanj, zagotovo pa izstopata plaketa Občine Brežice in priznanje Zveze ljudskih tradicijskih skupin, ki smo ju prejeli ob 40-letnici delovanja folklorne skupine.

Povsod smo pustili delček srca in delček duše ter ostali v spominu ljudi, ki so nas spoznali in smo jih prepričali z našo zagnanostjo in ljubeznijo do ljudskega plesa in izročila.

Zapisala: Irena Ivanšek, vodja projektov folklorne skupine

Pariz, Francija 2009

Edinburgh, Škotska 2009

Festival Nowa Ruda, Poljska 2010

Festival Stražnice, Češka 2008

Festival Nowa Ruda, Poljska 2010

1. folklorna skupina iz leta 1967

Garda, Italija 1989

30 let folkorne skupine 1998

Schwalenberg, Nemčija 2006

Brezška noša - ravninski in alpski stil

O FOLKLORNI DEJAVNOSTI - BESEDE MENTORJA

Za folklorno skupino lahko rečemo, da je v vsem svojem delovanju doživljala rast in kakovostni razvoj. Menjavale so se številne generacije in kljub velikim spremembam v načinu življenja na vasi se mladi odločajo za tedensko druženje in za spoznavanje slovenskega ljudskega izročila. Še več, pred 15 leti smo to dejavnost razširili tudi na osnovnošolsko populacijo, kjer se je kakovost otroške skupine ob odličnih mentorjih in pedagogih dvignila v sam vrh slovenske folklorne dejavnosti.

Dolgoletno izobraževanje posameznih članov in strokovno delo mentorjev je pripomoglo k temu, da je tudi odrasla skupina v zadnjem desetletju prepoznavna na slovenskem in mednarodnem folklornem področju, kar dokazujejo vsakoletna gostovanja kakor tudi sodelovanja na domačih folklornih prireditvah in festivalih, uspešno pa se dokazujemo tudi kot soorganizatorji domačega festivala Slofolk. Vrhunca uspešnega in strokovnega delovanja sta ob novih kostumih iz okolice Brežic in dolenskih kostumih ter ob novih plesnih postavitvah vsekakor letošnje sodelovanje na našem največjem mednarodnem folklornem festivalu Folkart na Lentu v Mariboru in uvrstitev na državno revijo v Beltincih.

Veseli me, da je med mladimi še vedno veliko zanimanja za ohranjanje ljudskega izročila, da nas to druži, da se tkejo prijateljstva doma in v tujini, da se ob tem tudi učimo in vzgajamo, da na gostovanjih tudi spoznavamo kulturne navade ljudi drugih dežel. Na nas je, da se nenehno izobražujemo, obiskujemo strokovne seminarje in tabore, vzgajamo nove kadre za delo v skupinah, da s svojim delom opravičujemo vložena sredstva in ohranjamo naše ljudsko izročilo zanamcem in ga čim večkrat prikazujemo občinstvu doma in v tujini. Ob takem delu se ni bati, da se v delo folklorne skupine ne bi vključevale še mnoge generacije otrok in mladine.

Zapisal: Zdravko Dušič, mentor folklorne skupine

Območna revija, Senovo 2010

OTROŠKA FOLKLORNA SKUPINA

Otroško folkloro ohranjamo v Artičah že 15. leto. Začetnica te dejavnosti je Vesna Bogovič, ki vodi najstarejšo skupino tudi danes. Mlajšo skupino v osnovni šoli vodi Janja Bogovič, pred leti pa je kot mentorica sodelovala tudi Romana Žnideršič. V skupinah plešejo otroci, stari od 9 do 15 let. Drugače pa se je v teh letih skozi otroške folklorne skupine sprehodilo že okoli 170 plesalcev, nekateri od njih so danes steber odrasle folklorne skupine, ki ima sicer v Artičah že več kot 40-letno tradicijo. V teh 15-tih letih smo bili šestkrat na večdnevni mednarodni otroški folklorni festivali, in sicer na Poljskem, v Turčiji, na Lentu v Mariboru, na Češkem ter dvakrat v Makedoniji. Radi pa se odzovemo tudi vsakemu domačemu povabilu, da se pokažemo čim širšemu občinstvu. Vsako leto smo sodelovali na območni folklorni reviji in bili izbrani na medobmočno revijo, trikrat pa smo bili izbrani na državno otroško folklorno revijo. Zaradi tega lahko rečemo, da sodimo v sam vrh slovenske otroške folklorne. Otroci zelo radi plešejo, se družijo in predstavijo drugim. Ne manjka jim otroške razigranosti, ki pa včasih, sploh če so na odru, nenadoma kar izgine. Vaje imamo takoj po pouku, včasih pa tudi popoldne, največkrat pa v nedeljo. Vsako leto skupine pokažejo nov program, ki pa ga skušamo ohranjati iz skupine v skupino. Tako prikazujemo otroške igre, plese in pesmi našega štajerskega območja. Zelo veseli smo pohvale, aplavza in seveda dobre izvedbe programa.

V letu 2010 smo bili skupaj z OŠ Artiče in OŠ Brežice organizator prvega mednarodnega otroškega festivala pri nas, v Artičah, na katerem sta ob slovenskih domačih skupinah sodelovali še OFS s Poljske in OFS s Češke. Ob nastopih smo za udeležence pripravili tudi jezikovne in plesne delavnice. Festival bomo organizirali vsako drugo leto, k sodelovanju pa hočemo pritegniti še kakšno šolo oziroma društvo.

Vzgoja otrok skozi folklorno dejavnost je zelo pomembna za našo slovensko kulturo, ki je bogata, raznolika in se mora prenašati na mlajše rodove. Ob tem se velikokrat zavemo, da je bilo našim prednikom težko, po drugi strani pa je bilo njihovo življenje polno druženja, skupnega dela, pomoči in zabave, za kar velikokrat v današnjem življenju enostavno ni časa.

Zapisala: Vesna Bogovič, mentorica otroške folklorne skupine

Poljska 2005 Območna revija, Senovo 2011

Makedonija 2011

Makedonija 2006

15 let OFS Artiče 2011

Območna revija, Senovo 2010

Mešani pevski zbor, Črna na Koroškem 2006

MEŠANI PEVSKI ZBOR

Danes na področju vokalne glasbe v okviru Kulturno umetniškega društva Artiče delujeta mešani pevski zbor in ljudski pevci Fantje artiški. Še vedno sicer prepeva tudi moški pevski zbor, ki pa je svoje delovanje omejil predvsem na petje ob zadnjem slovesu naših krajanov.

Tradicija zborovskega petja v Artičah pa ima že »dolgo brado«, saj o organiziranem petju pri nas v takšni ali drugačni obliki lahko govorimo že tja od leta 1924, ko je pod vodstvom učitelja Grudna začel prepevati prvi moški pevski zbor. Ko je le ta moral k vojakom, je vodenje zbora prevzel učitelj Vanovšek, vendar ne preveč uspešno, zato je zbor prenehal s svojim delovanjem. Po letu 1931 je zborovsko petje v Artičah ponovno obudil učitelj Rado Dernač, ki je nastali zbor tudi vodil. Med drugo svetovno vojno je petje v Artičah zamrlo. Če izvezemo spevoigro Vasovalci, ki je bila uprizorjena v letu 1950, lahko rečemo, da je vokalna glasba ponovno zaživela z otvoritvijo zadružnega doma leta 1953. Tega leta je nastal mešani pevski zbor, ki ga je vodil učitelj Slavko Ziherl. V petdesetih letih prejšnjega stoletja so nato nastale operete uspešnice, ki so še danes lahko v ponos tako izvajalcem kakor tudi celotnemu kulturno umetniškemu društvu. Le kdo ni slišal za Planinsko rožo, Hmeljsko princeso, Habakuka ali Lectovo srce?! Po letu 1960 je organizirano petje v Artičah sicer zamrlo, vendar le za kratek čas. Že leta 1963 se ja na pobudo Jožeta Molana in Mihe Halerja, ki je pričel s svojim službovanjem v osnovni šoli Artiče, zbralo prvih 12 pevcev in nastal je moški pevski zbor, katerega korenine segajo še v današnji čas. Pa tudi v tem zboru iz leta 1963 so peli še trije pevci iz zbora, ki je nastal že daljnega leta 1931. Pod vodstvom Mihe Halerja je moški pevski zbor prepeval celih dvajset let. Iz začetnih dvanajst je število pevcev naraslo na 30 in več in v Artičah si je bilo težko predstavljati katerokoli prireditev brez prisotnosti moškega pevskega zbora. Številni nastopi v domačem kraju kakor tudi nastopi drugod po Sloveniji ter drugih republikah nekdanje skupne države so pevcem dajali vedno znova novih moči in idej. Za zbor pa ni bilo pomembno samo nastopanje, saj so iz zbora prihajale tudi številne pobude tako za napredek in razvoj kulturnih dejavnosti v Artičah kakor tudi za napredek in razvoj krajevnega skupnosti same.

Z iskanjem novih idej in mogoče tudi zaradi nostalgije iz »operetnih« let je po polnih dvajsetih letih delovanja moški pevski zbor prerasel v mešani pevski zbor.

Zamisel o ustanovitvi mešanega zbora se je porodila Mihi Halerju in nato sta skupaj z Jožetom Molanom nagovarjala pevke, da se pridružijo pevcem moškega pevskega zbora. Njun trud ni bil zaman. Mešani pevski zbor zdaj deluje že 28 let. Lahko rečemo, da je v začetkih svojega delovanja

Moški pevski zbor 1975

Moški pevski zbor 1967

Dekliški nonet

Moški pevski zbor s pevci
Moškega pevskega zbora Kapele 1995Mešani pevski zbor na reviji
Pesem Posavja, Kostanjevica 1994

mešani pevski zbor uspešno prevzel štafeto palico od moškega pevskega zbora in prispeval pomemben delež v kulturnem življenju kraja, občine in tudi Posavja. V prvih letih svojega delovanja je štel tudi preko štirideset pevk in pevcev. V času, ko so bile še organizirane občinske revije odraslih pevskih zborov, se je zbor redno uvrščal na Pesem Posavja, ki so se lahko udeležili na občinskih revijah izbrani pevski zbori.

Z leti se je število pevk in pevcev v zboru zmanjševalo, dekleta so doštudirala in se omožila, nekatere starejše pevke in pevci so se, včasih morda tudi prehitro, pevsko upokojili, drugi pa enostavno niso več imeli volje. Tako se je število članov sčasoma ustalilo okrog številke 30.

Lahko rečemo, da je od konca osemdesetih pa do konca devetdesetih let mešani pevski zbor doživel svoj polni razcvet. V tem času smo se poleg slovenske ljudske pesmi lotevali tudi zahtevnejšega repertoarja slovenske umetne pesmi in tudi kar precej izvedb tujih zborovskih skladb se je našlo v našem programu.

Nasploh pa je pravo pomlad in osvežitev artiškega zborovskega petja prinesla dekliška skupina, ki je nastala že v osnovnošolskem zboru pod vodstvom Vinka Žerjava in kasneje kot dekliški nonet nadaljevala s svojim petjem najprej pod vodstvom Melite Pepelnik in nato Marjete Podgoršek. Poleg tega, da so dekleta uspešno samostojno nastopala na raznih prireditvah in revijah, so popestrila tudi marsikateri nastop mešanega pevskega zbora in velikokrat zapela tudi z nami. Posebej pa se je poznalo, kadar se je to zgodilo na občinskih ali regijskih pevskih revijah, saj je to zagotovo pomenilo tudi višjo oceno za nastop zbora. Da so bili naši nastopi še uspešnejši, pa je velikokrat pripomogla tudi Marjetka Podgoršek, ki je z zborom zapela kot solistka.

Z devetdesetimi leti prejšnjega stoletja je nastopil tudi čas, ko je bilo vedno manj proslav in tako tudi vedno manj priložnosti za nastope. Potrebno je bilo poiskati nove oblike, ki bi nekako zapolnile to praznino. Našli smo jih v sodelovanju z mešanim pevskim zborom MATO iz Črne na Koroškem, s katerim smo organizirali srečanja in skupne koncerte tako v Artičah kakor tudi v Črni na Koroškem. Prav gotovo je bilo za nas posebno doživetje tudi gostovanje v Zakopanih na Poljskem, ko smo bili skupaj s folklorno skupino gostje pri tamkajšnjem kulturnem društvu Klimka Bachleda; še istega leta smo jih potem tudi mi gostili v Artičah. V tem času smo pričeli tesneje sodelovati z Moškim pevskim zborom Kapele, s katerim nas je poleg vsega povezoval isti dirigent, Miha Haler. Čez leta so se nam pridružile še pevke ženskega pevskega zbora Prepelice iz Dolenje vasi pri Krškem in tako se sedaj vsako leto srečujemo na skupnem koncertu, ki smo ga enostavno poimenovali Srečanje treh zborov in katerega gostitelj je vsako leto drug zbor.

V letu 2009 je mešani pevski zbor praznoval 25-letnico svojega delovanja. Posebno smo bili veseli, da so ob tej priložnosti z nami ponovno zapela dekleta dekliškega noneta, Marjetka Podgoršek Horžen in Marjanca Dobnikar. Slednji dve sta še posebej zaznamovali artiško zborovsko petje saj sta, sicer vsaka v svojem času, veliko prispevali k uspehom in kvaliteti kulturnih dejavnosti v Artičah.

Petje nas združuje, glasba nas krepi. Že vrsto let mešani zbor v dnevih okrog božiča na pragu novega leta skupaj s tamburaškim orkestrom in otroškim ter mladinskim zborom Osnovne šole Artiče prireja koncert Praznikom naproti.

Pa ni le petje tisto, ki nas povezuje. Skozi leta nastanejo trdnejše vezi in prijateljstva. Naporne ure vaj in včasih stresne minute z nastopov pa skušamo pozabiti ob raznih srečanjih in izletih, ko se skupaj poveselimo in spoznavamo lepote ter zanimivosti naše domovine.

Danes v mešanem pevskem zboru prepeva 16 pevk in 10 pevcev. Z nami pa se vsa ta leta trudi Miha Haler, pomaga pa mu Mila Ivanović. Ljubezen do petja in prijateljstvo je tisto, kar nas druži. Vztrajamo! Želimo pa si le mladih moči, ki bodo nadaljevale po poti, ki je dobro tlakovana in utrjena.

Zapisal: Branko Kovačič, predsednik mešanega pevskega zbora

25-letnica MePZ, Artiče 2009

Dekliški nonet
ob 25-letnici MePZ 2009

Moški pevski zbor,
Koncert 80-40-20, Artiče 2004

Ženski pevski zbor OŠ Artiče,
Koncert 80-40-20, Artiče 2004

MePZ na območni reviji
Pesem posavja, Boštanj 2011

Fantje artiški na Banovi domačiji

FANTJE ARTIŠKI

V Artičah se je vedno pelo! Tako kot povsod po Sloveniji se je pelo ob različnih priložnostih, predvsem pa se je ohranilo petje ob opravljanju različnih kmečkih opravil. Pesem so iz roda v rod prenašali količi in kopači v vinogradih, žene ob »cufanju« perja, »kožuhači« ... Res je, da se v času po II. svetovni vojni fantje na vasi niso več toliko zbirali, vendar pa je izročilo ostalo.

Tako smo tudi fantje in možje v tedanjem artiškem moškem zboru ob raznih srečanjih in ob osebnih praznovanjih, ki so se vrstila po vajah, vselej prepevali predvsem ljudske pesmi, in sicer na način, kot smo ga poznali in smo ga bili vajeni: naprej, čez (cvik, prek) in basiranje. Dirigent zbora Miha Haler je poslušal in si pridno zapisoval naslove pesmi, kar nam je pozneje prišlo še kako prav.

Pozneje smo pevci pogostokrat pri petju ljudskih pesmi priskočili na pomoč folklorni skupini. Prelomnico pri nastanku skupine pa je predstavljalo sodelovanje pri odrski postavitvi »kožuhanja«, s katero je leta 1995 naša folklorna skupina obudila in predstavila ta običaj, ki predstavlja kmečko opravilo spravila koruze. Tako smo tudi skupaj z našo folklorno skupino gostovali v Zakopanah na Poljskem in v Berlinu v Nemčiji.

Občasni nastopi so nas spodbudili k rednemu delu. Samostojno smo pričeli nastopati na raznih prireditvah v domačem kraju in tudi drugod po Sloveniji. Udeležujemo se območnih srečanj pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž ter regijskih srečanj pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž, če se seveda na ta srečanja uvrstimo. Posebej ponosni smo na to, da smo se že dvakrat uvrstili na državno srečanje pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž. Pevci nam pojejo, godci pa godejo. Enkrat pa smo takšno srečanje tudi gostili in na njem kot gostitelji tudi nastopili.

Leta 2001 smo Fantje artiški v sodelovanju z Glasbenonarodopisnim inštitutom ZRC SAZU Ljubljana izdali kaseto, na kateri so zbrane značilne fantovske pesmi, ki vsebinsko zajemajo vojaško in ljubezensko tematiko.

Ob tej priložnosti je Mirko Ramovš, samostojni strokovni sodelavec Glasbenonarodopisnega inštituta, zapisal: »Fantje artiški pojejo najprej zase, ker uživajo v ubranosti zdravih glasov, zato pri

petju ne hitijo, vse njihovo življenje in čustvovanje se takrat nezavedno preliva v glasbeno izpoved. Pojejo tudi nam, da se moremo v mislih preseliti v čase, ko so fantje ob večerih zapeli sredi vasi in je njihova pesem božala srca deklet ter umirjala utrip zgaranih mož in žena. Ko pojejo, pesemsko izročilo ohranjajo in omogočajo, da spoznavamo njegovo lepoto, a hkrati opozarjajo, da ne sme utoniti v morju sodobne zvočne ponudbe.«

V letu 2010 smo predstavili še zgoščenko s pomenljivim naslovom »Po polju mi rožce cvetejo«.

Tako kot rože, ki rastejo po poljih in travnikih, je tudi večina ljudskih pesmi nastala in se oblikovala med preprostimi kmečkimi ljudmi, vse življenje povezanimi z zemljo, ki jim je omogočala preživetje. Pri pripravi zgoščenske sta sodelovala dr. Drago Kunej z zvočnimi posnetki, pripravo in obdelavo zvočnega gradiva in Mirko Ramovš, ki je napisal spremno besedilo, oba z Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU Ljubljana. Za organizacijo in vodstvo pa je skrbel Miha Haler.

V spremni besedi je med drugim tudi zapisano: »Petje Fantov artiških ohranja moško triglasje (naprej, prek in bas), ki je bilo v navadi skoraj povsod na Slovenskem, le včasih se njihov bas razdeli, tako da pesem zazveni štiriglasno. Pojejo počasi in zanosno, kot takrat, ko se je pesem oglašala na prostem pred zidanicami, ob kmečkem delu ali zvečer na stalnih mestih, npr. na vaških križpotjih, na vaških placih in ob križih. Čeprav danes kot »ljudski pevci« nastopajo na mnogih prireditvah, njihova pesem zaživi najlepše, kadar pojejo ob prijateljskih srečanjih sebi v veselje in užitek.«

To je le delček iz našega mozaika petnajstletnega dela. Pojemo zato, ker radi pojemo, ker želimo ohraniti izročilo naših dedkov in babic ter upamo, da bodo takrat, ko nas več ne bo, artiški fantje še vedno peli.

Zapisal: Branko Kovačič, član ljudskih pevcev Fantov artiških

Koncert 80-40-20, Artiče 2004

Ob izdaji kasete 2001 Za CD Naše Artiče 2005

Zgoščenska Po polju mi rožce cvetejo 2010

Mirko Ramovš v Artičah ob predstavitvi zgoščenske 2010

Srečanje Ljudskih pevcev in godcev, Tolmin 2007

Državno srečanje, Laško 2011

TAMBURAŠKI ORKESTER

Začetki tamburaške glasbe v Artičah segajo daleč v prejšnje stoletje. Leta 1933 je Ivan Blatnik ustanovil tamburaško skupino, ki pa je igrala predvsem zase in za svojo dušo ter instrumente izdelovala kar sama. Skupina je prenehala z delovanjem, saj časi pred vojno niso bili naklonjeni umetnosti.

Bolj nemoten razvoj tamburaške dejavnosti se odvija od leta 1968, ko je Martin Blatnik znova oživil tamburaško skupino in začel zbirati mlade tamburaše. Skupina je sodelovala z artiškimi folkloristi in jih spremljala na nastopih. Število članov je počasi vse bolj naraščalo. Najprej so vadili po posluhu, kasneje so si priskrbeli tudi notni material. Njihov repertoar je obsegal kar 80 skladb.

Novo obdobje tamburaštva v Artičah pa se začne leta 1983, ko vodstvo prevzame prof. Dragutin Križanić. Takrat majhna skupina ljubiteljev tambure preraste v orkester. Kvaliteta orkestra je naraščala, vaje in skladbe so postajale zahtevnejše, nastopi so postajali številčnejši.

Leta 1985 smo prvič nastopili kot edini predstavniki Slovenije v revijalnem delu festivala tamburaških orkestrov Jugoslavije v Osijeku. Deset let kasneje smo korajžno nastopili v tekmovalnem delu in prejeli srebrno plaketo »TAMBURA PAJE KOLARIČA«.

V zadnjih desetih letih beležimo več kot 100 nastopov po Sloveniji, na Hrvaškem, Avstriji, Nemčiji, Bosni in Hercegovini, na regijskih in državnih srečanjih, humanitarnih prireditvah, samostojnih koncertih ter gostovanjih, festivalih ...

Leta 2001 smo soustvarjali Glasbene razglednice iz Portoroža z znanimi pevci slovenske zabavne glasbe in Big Bandom RTV Slovenija, leto kasneje nastopili v oddaji Mario ter leta 2003 slavili 20 let prepevanja z Elizabeto Križanić.

Odzvali smo se vabilu gospoda Izidorja Pečovnika Dorija in gostovali v Berlinu ter leta 2008 slavili 40-letnico orkestra in 75-letnico tamburaštva v Artičah.

Sodelujemo s pevskim zborom KUD Brežice na vsakoletnem zaključnem koncertu v Brežicah in na gostovanjih v Nedelišču, z artiškim mešanim pevskim zborom na decembrskem koncertu in priredimo

svoj že tradicionalni samostojni koncert v Artičah.

Leta 2004 je orkester na festivalu v Osijeku 4 srebrnim plaketam »TAMBURA PAJE KOLARIĆA« dodal svojo prvo zlato plaketo. Ta uspeh smo ponovili še šestkrat in se tako v zadnjih desetih letih lahko pohvalimo s sedmimi osvojenimi zlatimi plaketami.

Vsako leto se udeležujemo regijskih in državnih revij tamburaških orkestrov ter smo ponosni na 7 osvojenih zlatih priznanj na državnih tekmovanjih.

V zadnjih letih se je orkestru pridružila nova moč mladih in obetavnih tamburašev, sicer članov šolskega orkestra GŠ Brežice, in tako orkester danes šteje 27 članov, raznolikih po starosti in glasbeni izobrazbi.

Zapisala: Alja Kovačič, članica tamburaškega orkestra

Tamburaški orkester z Big Bandom RTVS 2001

Berlin 2008

Začetki tamburaštva v Artičah 1933

Letni koncert, Artiče 2009

40 let tamburaškega orkestra 2008

Zaključni koncert, Brežice 2011

20 let z Beti, Artiče 2003

Zaključni koncert, Brežice 2007

Državna revija, Semič 2009

Koncert z MePZ, Brežice 2004

Festival tamburaške glasbe
Osijek, Beli manastir 2011

O TAMBURAŠKEM ORKESTRU - BESEDE MENTORJA

Popotniki zemlje smo.

Vsak korak narejen v času, ki ga imenujemo življenje, je korak na poti iskanja občutka, imenovanega zadovoljstvo.

Neka naravna potreba je v nas, izhajajoča ne vemo od kod, toda občutimo jo na tej poti iskanja.

Ko je potešena, z mavričnimi barvami nariše nasmeh na obraz, prižge novo iskrico svetlobe v očeh.

Je kot ogledalo našega notranjega načina življenja in doživljanja tega zadovoljstva. Je kot prepričanje, da ima bivanje na tej zemeljski obli pomen prav zaradi prisotnosti zadovoljstva. In glasba?

Eno samo veliko, veliko zadovoljstvo!

Iz tega dejstva izhaja pomembnost našega poslanstva in našega dela. Sejemo seme zadovoljstva, gojimo ga, žanjemo in ga dobrohotno trosimo po stezah in poteh ljudi, ki ga v druženju z glasbo iščejo.

Zapisal: Dragutin Križanić, mentor tamburaškega orkestra

Trebeški drotarji ob izvidu zgoščenke 2006

TREBEŠKI DROTARJI

Želja do igranja in prepevanja ljudskih pesmi je botrovala nastanku skupine ljudskih godcev. Decembra 1999 je Ivan Fuks s pomočjo brata Štefana in Branka Rožmana ustanovil skupino Trebeški drotarji. Leto kasneje se je skupini pridružil Robi Fuks in skupina ga je izbrala za mentorja, saj je z njegovo pomočjo delo postalo bolj strokovno. Danes Trebeški drotarji štejejo 6 članov. V KUD Oton Župančič so se včlanili v drugi polovici leta 2000 kot sekcija ljudskih godcev.

Njihov prvi uradni nastop je bil za Radio Slovenija; v 11 letih svojega delovanja pa lahko naštejejo več kot 250 uradnih nastopov v domačem kraju ter v številnih drugih krajih po Sloveniji ter Nemčiji in Hrvaški. Nastopajo tudi na rojstnodnevnih zabavah, porokah, dobrodelnih prireditvah ... Snemali so za RTV Slovenija, TV Celje, Vaš kanal ..., nastopili pa so tudi v oddaji »Dobro jutro Hrvatska«.

Trebeški drotarji imajo širok repertoar pesmi, a največkrat izvajajo pesmi iz bogate zakladnice slovenskih ljudskih in narodnih pesmi.

Redno se udeležujejo občinskih srečanj ljudskih godcev, uspelo pa se jim je tudi uvrstiti na medobmočno in državno srečanje ljudskih godcev. Svojo glasbo so predstavili ameriškemu veleposlaniku in njegovi ženi ter ameriškemu vojaškemu atašeju.

Posneli so dve zgoščenki, na katerih se nahajajo ljudske pesmi. Prvo zgoščenko »Moja je lepša kot tvoja« so posneli leta 2006 kar sami v Prosvetnem domu, medtem ko je druga, »Na klinčku visi kiklica«, posneta v studiu. Tretja zgoščenska je še v izdelavi. Leta 2009 so prejeli občinsko priznanje za 10 let delovanja.

Zapisal: Ivan Fuks, predsednik skupine Trebeški drotarji

Na Banovi domačiji

Srečanje ljudskih pevcev in godcev,
Velika Dolina 2004Druga zgoščenka
Trebeških drotarjev

Z ameriškim veleposlanikom

Z ameriškim vojaškim atašejem

Ljubljana 2000

TREBEŠKI DROTARJI - BESEDE MENTORJA

Letos teče že dvanajsto leto od ustanovitve instrumentalno-vokalne komorne skupine, ki jo Artičani in bližnji ter daljnji krajan poznajo pod imenom Trebeški drotarji. Ustanovitvena krivca sta brata Ivan in Štefan Fuks, ki sta k sodelovanju povabila še prijatelje, s katerimi sta imela tamburaško zasedbo. Od slednjih se je pridružil le eden, mlajši pa smo se pridružili kmalu. Jaz sem prevzel mentorstvo skupine, vendar bolj iz glasbenega vidika, saj je motor in vodja skupine stric Ivan.

Sprva mi je bila glasba, ki je enkrat tedensko zvenela na vajah, enolična in monotona. Pesmi, ki smo jih izvajali, so poznali le starejši člani kolektiva, nam, mlajšim, pa so bile povsem tuje. Spominjale so me na črno-bele fotografije naših starih staršev in njihovih prijateljev. Peli smo jih počasi v nekem posebnem zanosu s poudarkom na sporočilnosti: pripovedne, ljubezenske, vojaške, stanovske pa tudi koledniške pesmi in napitnice. Z leti sem tako spoznaval, da postajajo te pesmi vse bolj cenjene in jih na različne načine izvajajo tudi drugi glasbeni sestavi, meni pa so zlezle pod kožo. Te pesmi med ljudmi budijo spomine na mlade dni; na trenutke, ki govorijo o otroški sreči, ljubezni, prijateljstvu, delu in na trenutke, ki opevajo čas pomanjkanja, vojne, se spominjajo staršev, bratov in sester ter neuslišanih ljubezni. Na čas, ko je bilo življenje počasnejše, bogatejše in bolj cenjeno. Vendar smo skladbe želeli malce posodobiti; jim dati novo preobleko, bolj določen ritem, enodelnim pesmim instrumentalni refren ali pa vsaj zamenjati tonaliteto, dinamiko ipd. Repertoar ljudskih pesmi smo posodobili tudi z dodatkom novih umetnih in ljudskih skladb, zlasti hrvaških, ki so bližje blagozvočnosti naših instrumentov.

Tako je naša glasba odraz različnih vplivov. Je odraz življenja naših prastaršev, mojih staršev in tudi nas mlajših, ki sokreiramo te zvočne podobe. Zaradi tega je glasba, ki jo izvajamo, zmes tradicije, ki se z rahlo nezaupljivostjo spogleduje s sedanjostjo. Je način komuniciranja s svetom, jaz pa sem ji hvaležen, da mi želi povedati tisto, česar nisem mogel razumeti, ko sem bil še otrok.

Zapisal: Robi Fuks, mentor skupine Trebeški drotarji

Štanjel 2002

LITERARNA SEKCIJA

Takšna, kot je danes, se je razvila iz ljubezni do dramskih besedil, odigranih na odru. Že po letu 1930 so začeli prirejati prve igre kar v šolskih prostorih. Zanimivo je, da so hodili igralci na oder v učilnico skozi okna, ker so bile pri vratih kulise in vhod za gledalce. Svetili so si s plinskimi lučmi, kulise pa je večinoma izdeloval Rado Dernač, nekdanji učitelj in ravnatelj osnovne šole Artiče. G. Dernač je dal tisti osnovni pečat kulturi takratnega obdobja in je postavil temelje kulturnega delovanja v Artičah. V letih pred drugo svetovno vojno in po njej je bilo izvedenih veliko iger, spevoiger in različnih krajših dramskih besedil, saj je delo prosvetnega društva slonelo prav na dramski sekciji.

Nekaj najbolj znanih je: DIVJI LOVEC, KRALJ NA BETAJNOVI, MATIJA GUBEC, DESETI BRAT, VDOVA ROŠLINKA, ROKOVNJAČI, DOMEN, RAZTRGANCİ, VASOVALCI, RAZVALINA ŽIVLJENJA, TA VESELI DAN ALI MATIČEK SE ŽENI, SVET BREZ SOVRAŠTVA, nepozabna PLANINSKA ROŽA, HMELJSKA PRINCESA, LECTOVO SRCE, GOSPA MINISTRICA, HABAKUK, POROČIL SE BOM S SVOJO ŽENO, SCAPINOVE ZVIJAČE, KADAR SE ŽENSKI JEZIK NE SUČE, SOSEDOV SIN, KOMEDIJA LJUBEZNI, ZADREGA NAD ZADREGO. Režiserji omenjenih iger so bili: Ada Veble-Vujčič, Veronika Černelič, Rado Dernač, Tone Tomšič, Slavka in Budin Pograjc, g. Preskar, Hinko Smrekar, Vlado Podgoršek, Darinka Aringer in Mateja Bogovič.

Rednim postavitvam predstav je sledil nekajletni premor v delovanju dramske sekcije. Ko pa smo pri društvu začeli z obsežno akcijo raziskave starih ljudskih običajev, je nastala potreba po krajših besedilih in dialogih v domačem artiškem narečju. Tako je dramska sekcija dobila novo formo, vsebino in tudi naziv literarna sekcija.

Zapisala: Danica Avšič, mentorica literarne sekcije

Letni folklorni koncert 2010

Štanjel 2002

Zdravnik po sili 1995

Začetki igralsva v Artičah

Igra Divji lovec 1932

LITERARNA SEKCIJA - BESEDE MENTORICE

Zaradi ljubezni do domače besede sem se usmerila predvsem na besedila v pristnem artiškem narečju. Večino besedil sestavim sama in v veliko veselje mi je, da so izvajalci pripravljeni to odigrati. Menim, da je to tista dediščina, ki jo prenašam na mlajši rod. Pomembno je, da se narečje ohrani za kasnejše generacije, saj le tako ne bo pozabljeno.

V poplavi modernih tujk v našem jeziku tako vsaj malo na popularnosti pridobiva naša domača beseda in nekateri prav arhaični izrazi zopet vnemajo razprave med ljudmi. Kdo lahko danes reče, ali je prav "ajhker" ali "ahkr", "štumplali", "štumbl", "merki se" ali "ahti se"...? Veliko ljudi ve, da "žajfanje" in "žlajfanje" ne pomeni iste dejavnosti, pa čeprav sta oba izraza že kar lep čas v vsakdanjem življenju nerabljeni. Zanimivo je, kako te besede na odru spet oživijo in veliko lepih spominov obudijo.

Zapisala: Danica Avšič, mentorica literarne sekcije

Zajec in lisica 2001

LUTKE

“Nekega dne, pred dvajsetimi leti, je prišla med otroke v vrtec Pika Nogavička. Veselo jih je povabila h kosilu, potem k počitku, na peskovnik in na sprehod. Čez nekaj dni je prišel objokani Kljukec, ki ni vedel, kako naj si umije zobe. Otroci so mu povedali, on pa jim je v zahvalo pomagal pospraviti igrače.”

Tako so se v vrtcu in kasneje v osnovni šoli “rodile” lutke in z njimi veliko veselja. Lutkarji so dojeli, da lutka oživi le tedaj, ko sami začutijo njen značaj, njeno žalost in njeno veselje. Z lutko so morali deliti njeno razpoloženje. Tako so postajale predstave vedno boljše. Spremljala nas je zavest, da smo nekaj naredili za otrokovo kulturo in njegovo dušo; pa tudi za svojo.

Leto za letom so se vrstile nove predstave in nova doživetja za male in velike gledalce. To je bila pot, po kateri smo, skupaj z našo mentorico, vzgojiteljico Marjano Pirman, hodili dvajset let.

Sekcija je v času svojega uspešnega delovanja gostovala po različnih krajih brežiške občine in Posavja. Predstave so se zvrstile ob najrazličnejših priložnostih: na začetku ali na koncu šolskega leta, ob novoletnem praznovanju, prvem dnevu pomladi, za kulturni praznik ...

Po 20-tih letih je mentorstvo krožka prevzela učiteljica Jana Kovačič, vendar danes sekcija zaradi objektivnih razlogov ne deluje več. Morda bo še kdaj v prihodnosti potegnila na plan zaprašene lutke in jih znova oživila. Nikoli se ne ve!?

Zapisala: Ida Ostreljč, predsednica KUD Oton Župančič Artiče

Območna revija, Brežice 2011

FOTO SEKCIJA

Ta je skozi vsa leta delovala v takšni ali drugačni obliki. Ob ustanovitvi se je imenovala Foto-kino sekcija. Ustanovljena je bila leta 1980 pod vodstvom Vinka Šebreka, njegovo delo pa je nadaljeval Martin Zupančič, učitelj na osnovni šoli Artiče. Ustanovljena pa je bila z namenom zabeležiti vse pomembne kulturne in druge dogodke, jih arhivirati, ob posebnih priložnostih tudi predvajati, predvsem pa ohraniti kot zapis za poznejše generacije. Pripravila kar nekaj odmevnih razstav in se uspešno udeleževala občinskih, regijskih in državnih natečajev. Kasneje je vodenje sekcije prevzel Miran Bogovič, danes se s fotografijo in kamero ukvarja predvsem Matej Kramžer.

Zapisala: Irena Ivanšek, vodja projektov folklorne skupine

25 let Mešanega pevskega zbora 2009

VSAK IN VSI

Kulturno umetniško društvo Oton Župančič Artiče je ime, ki združuje. Združuje sekcije, ki skrbijo za posamezna področja. Združuje posameznike, ki omogočajo delovanje vsake sekcije. Povezuje skupine in posameznike, ki eden brez drugega ne bi obstajali. Nenehen krog, nenehno pretakanje energije, volje in idej med vsemi, ki so teh 80 let gradili naše kulturno-umetniško društvo, je omogočilo širino, ki ga to društvo danes predstavlja. Vsak posameznik, a vendarle šele vsi skupaj so v društvu pustili neizbrisen pečat.

Med nešteti člani so bili tudi tisti, ki so postavili temelje, so tisti, ki vodijo, ki imajo vizijo, moč in vztrajnost, da društvo nepretrgoma in vedno na višjem nivoju deluje in se nadaljuje. To so gospe in gospodje, ki vzpodbujajo, ki so včasih narobe, včasih prav razumljeni. So tisti, ki so spoštovani, čeprav jim teh besed ne poklanjamo pogosto. So tisti, brez katerih vsi posamezniki nikoli ne bi bili celota KUD Oton Župančič Artiče.

Ob tokratni obletnici poklon namenimo enemu teh, ki je z delovanjem kulturno-umetniškega društva tesno povezan - Mihi Halerju.

Začetki njegovega kulturniškega delovanja segajo daleč nazaj, tja v začetke petdesetih let prejšnjega stoletja, ko je Miha še kot kratkohlačnik v osnovni šoli Artiče skupaj s sošolci veselo prepeval v šolskem zboru in z njimi tekmoval ter zmagoval na okrajnih tekmovanjih. Posebej pa so bili ponosni, da so leta 1951 v 75-članskem zboru že potovali v »tujino« in prepevali na koncertih v Kopru in okolici. V osnovnošolskem obdobju je sodeloval tudi pri pripravi na izvajanje mladinske operete Kresniček, kjer naj bi pel naslovno vlogo, a so tik pred premiero prekinili delo. Za pomoč pri tehničnih opravilih pa so mladi nadebudneži starejšim pomagali že pri postavitvi Planinske rože.

V tem obdobju se je Miha tudi prvič srečal z igranjem na harmoniko, kar so mu omogočili njegovi starši. Domov ga je prihajala poučevat organistka v artiški cerkvi. V tej »privatni« glasbeni šoli je ob harmoniki najprej spoznaval slovensko ljudsko pesem.

Na učiteljski šoli v Celju mu je bila omogočena razširitev kulturnega spoznavanja in delovanja. Prepeval je v učiteljskem pevskem zboru, plesal in igral harmoniko v folklorni skupini, igral v tamburaškem orkestru, prepeval v železničarskem moškem pevskem zboru, eno leto celo vodil mladinski pevski zbor v industrijski šoli. Posebej se je še usposabljal za zborovodstvo v okviru specializiranega pouka.

Moški pevski zbor 1975

Folklorna skupina v gorenjski noši

Zakopane, Poljska 1996

Ob izdaji kasete 2001

30 let moškega pevskega zbora 1994

Že po prvih treh mesecih dela na Bizeljskem leta 1958 je ustanovil moški pevski zbor, seveda vodil šolski mladinski zbor in prevzel še vodenje Prosvetnega društva Bizeljsko. Tudi med služenjem »vojske« ni miroval vodil je manjšo pevsko skupino, porabili pa so ga celo za plesalca v folklorni skupini za šopske plese.

Leta 1963 je Miha pričel s svojim službovanjem v šoli Artiče. Takrat je tudi z njegovo pomočjo in pod njegovim vodstvom pričel z delovanjem moški pevski zbor. S tem je ponovno zaživelo bogato kulturno življenje v Artičah, saj je zbor postal nekakšna gonilna sila vseh kulturnih dogajanj. Leta 1967 sta bila skupaj z ženo Mimico glavna pobudnika za ustanovitev folklorne skupine, kjer sta nato vrsto let delovala tudi kot mentorja in organizatorja. Pomagal je tudi pri ponovnem oživljanju tamburaške skupine v Artičah in ji celo dirigiral na njihovem prvem nastopu na slovenskem srečanju tamburaških skupin na Ptuju. Kdo se ne spomni srečanj in tekmovanj slovenskih pihalnih godb v Artičah, ki so se v sedemdesetih letih in v začetku osemdesetih let celo desetletje dogajala v Artičah; tudi tu je bil Miha med tistimi, ki so bili glavni nosilci tako v organizacijskem kakor tudi vodstvenem smislu. V tem času je pri OŠ Artiče, kjer je bil ravnatelj, na pobudo Toneta Kozlevčarja in Janeza Slovenca nastala bobnarska skupina, ki je popestrila srečanja godb in je bila atrakcija povsod, kjer je nastopila. Leta 1983 ga je njegova ustvarjalna »žilica« gnala naprej in je bil spet pobudnik in ustanovitelj mešanega pevskega zbora v okviru KUD Oton Župančič Artiče. Ko so nastajali Fantje artiški, ni šlo brez Mihe. Kadarkoli se je na področju kulture kaj dogajalo, je bil Miha zraven. Kljub obveznostim, ki jih je prinašalo ravnateljevanje in druge službene dolžnosti, mu časa za kulturo nikoli ni zmanjkalo.

Poleg vsega pa je še 9 let pomagal v Globokem, kjer je vodil Lovski pevski zbor, več kot 20 let je vodil Moški pevski zbor Kapele in že šesto leto vodi tudi Moški pevski zbor Planina Cerklje ob Krki. S pevskim delom so povezani mnogi skupni programi in združevanja zborov za večje prireditve v občini ter vsakoletno sodelovanje na posavski pevski reviji. Lahko rečemo, da kulturno delovanje Mihe Halerja na zborovskem področju, pa tudi drugih področjih ljubiteljskih kulturnih dejavnosti, z njegovo voljo in vztrajnostjo pušča neizbrisni pečat tako v domačem kakor tudi širšem posavskem okolju. Najbrž je tudi edini član našega kulturnega društva, ki je bil na takšen ali drugačen način aktiven prav pri vseh sekcijah.

Lahko zapišemo, da je Miha s svojim delom stkal številne niti, ki povezujejo različne sekcije, in da ima mnogo zaslug, da je zraslo razvejano drevo kulturnih aktivnosti, na katere smo lahko ponosni. Gotovo pa vsega tega ne bi bilo, če njegovo življenje ne bi bilo prežeto z veliko vero in prepričanjem v delo, ki ga opravlja. To mu daje moč, da gre preko vseh ovir, ki mu pogosto stojijo na poti, ki vodi do zastavljenega cilja.

Med tako številnimi člani, v tako dolgem in uspešnem obdobju vedno najdemo še kakšnega jubilaranta, ki mu je vredno iskreno seči v roko.

V letu 2011 praznuje svoj življenjski jubilej član našega Kulturno umetniškega društva - Slavko Rožman. Slavko se je prvič z odrskimi deskami v Artičah srečal že v letu 1953/54, ko je sodeloval v opereti Hmeljska princesa. Te deske pa so bile zanj usodne tudi drugače, saj je tu spoznal svojo princeso Jožico, s katero sta srečno poročena še danes.

Že v letu 1967 je postal član moškega pevskega zbora in od takrat je njegova življenjska pot neločljivo povezana s kulturo in predvsem s petjem v Artičah. Sedaj že 28 let neprekinjeno poje v mešanem pevskem zboru in od vsega začetka, torej že več kot 15 let, poje tudi pri Fantih artiških. Slavko je med tistimi pevci, ki svoje udejstvovanje na kulturnem področju jemljejo resno in zavzeto tako, kot vse ostale stvari v življenju, zato mu ni bilo nikoli težko prihajati na vaje in nastope. Za svoje delo in požrtvovalnost je Slavko prejel Listino KUD Oton Župančič Artiče, bronasto, srebrno in zlato Gallusovo značko ter Zlato odličje za izjemne dosežke na področju kulture v Občini Brežice.

Zapisal: Branko Kovačič, predsednik mešanega pevskega zbora

PREDSEDNIKI, KI SO VODILI DRUŠTVO SKOZI 80 LET

1. TONE TOMŠIČ
2. KAREL GRABELJŠEK
3. ADA VEBLE-VUJČIČ
4. RADO DERNAČ
5. SLAVKA POGRAJC
6. BUDIN POGRAJC
7. JANEZ VOLČANŠEK
8. JOŽE MOLAN
9. IVAN HALER
10. BRANKO KOVAČIČ
11. VESNA BOGOVIČ
12. IDA OSTRELIČ

Zaradi nepopolnih virov iz zgodovinsko težkih časov bi lahko kakšno ime tudi umanjalo.

POMEMBNEJŠE NAGRADE IN PRIZNANJA

KUD OTON ŽUPANČIČ ARTIČE

- Zlato odličje Zveze kulturnih društev Brežice, 6. februar 2007

FOLKLORNA SKUPINA

- Plaketa Občine Brežice ob 40-letnici uspešnega delovanja, Občina Brežice, 5. april 2008
- Jubilejno priznanje ob 40-letnici delovanja za dolgoletno in uspešno delo ter pomemben ustvarjalni prispevek k razvoju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, 5. april 2008
- Zlato odličje za leto 2008 za izjemne dosežke na področju ljubiteljske kulture, Zveza kulturnih društev Brežice, 9. februar 2009
- Posebna nagrada "Scena Swieta" na 21. Mednarodnem Folklornem festivalu v Zieloni Gori na Poljskem, 5.-10. september 2004, za prikaz slovenskih običajev, plesni dialog, dovršenost godčevskega orkestra in igranja na citre, Mednarodni umetniški odbor festivala
- Priznanje ob 40. obletnici delovanja na področju ohranjanja ljudske tradicije, Zveza ljudskih tradicijskih skupin Slovenije, 5. april 2008

MEŠANI PEVSKI ZBOR

- Srebrno odličje za leto 2003 za izjemne dosežke na področju ljubiteljske kulture v občini Brežice, Zveza kulturnih društev Brežice v letu 2004

TAMBURAŠKI ORKESTER

- 7 zlatih priznanj, osvojenih na državnih tekmovanjih tamburašev in mandolistov Slovenije
- 7 zlatih plaket "Tambura Paje Kolarića"
- 4 srebrne plakete "Tambura Paje Kolarića"
- Plaketa Občine Brežice za gojitev ljubezni do glasbe, ohranjanje dediščine, promocijo občine ter za obogatitev kulturnega življenja v kraju in občini, 2008
- Zlato odličje za leto 2005 za izjemne dosežke na področju ljubiteljske kulture v občini Brežice, Zveza kulturnih društev Brežice, 2006

VODSTVO

PREDSEDNICA
NAMESTNICA PREDSEDNICE
TAJNICA
BLAGAJNIČARKA
ČLAN
ČLAN
ČLAN
ČLAN

Ida Ostreljč
Vesna Bogovič
Katja Ivanovič
Breda Berlan
Branko Kovačič, predsednik mešanega pevskega zbora
Ivan Haler, predsednik Fantov artiških
Ivan Fuks, predsednik Trebeških drotarjev
Tomi Vahčič, predsednik tamburaškega orkestra
Gregor Tuljak, predsednik folklorne skupine

MENTORJI SEKCIJ

MEŠANI IN MOŠKI PEVSKI ZBOR
FANTJE ARTIŠKI
TREBEŠKI DROTARJI
TAMBURAŠKI ORKESTER
FOLKLORNA SKUPINA
OTROŠKA FOLKLORNA SKUPINA
LITERARNA SEKCIJA

Miha Haler
Slavko Rožman
Robi Fuks
Dragutin Križanić
Zdravko Dušič
Vesna Bogovič
Danica Avšič

...IN JUTRI

Le kako bi lahko na tem tako omejenem papirju bolje povedali in prikazali celotno dogajanje osemdesetih let?! Morali bi vam pokazati še na tisoče posnetih in neposnetih fotografij in sestaviti še na stotine stavkov in besed. Pa to vse še vedno ne bi bil pravi odraz dela, truda in uspehov velikanske množice naših ljudi.

Rečemo lahko le, da smo veseli, ker kultura v našem kraju živi in bo živela tako dolgo, dokler bodo živeli ljudje na tem področju. Amaterska kultura je prav posebna vrednota: ne da se oceniti, ne da se poplačati, ne da se izmeriti; ona živi v srcih ljudi in je način njihovega življenja, delovanja, odraz čustev, skrbi, ljubezni do vsega, kar je lepega v petju, glasbi, plesu in besedi. Zato bo tudi jutri tako. In bo tako čez deset, dvajset, petdeset in osemdeset let.

To upamo, tega si želimo, v to verjamemo!

Zapisala: Ida Ostreljč, predsednica KUD Oton Župančič Artiče

Ko zopet se povrnete v tujino,
pa bi vas vprašal kdo, od kod vaš rod,
odprite to junaško zgodovino
in mu s ponosom recite: "Od tod!"

Oton Župančič

SPONZORJI

OBČINA BREŽICE

JSKD RS

GEN - I Krško

FESTIVAL DERENDA
Franc Derenda, s. p.

Plesno društvo IMANI Brežice

Mizarstvo MEDVED Trebež

